

Føroysk-danska undirgrundarnevndin á fundi í Havn í vikuni. Vinstrumegin donsku umboðini, Inger Sytsgaard, Bent Klinte og Jørgen Nørgaard og danski skrivarin í nevndini, Føroysku umboðini eru Hjallgrím Hilduberg, Halgír W. Poulsen og Árni Olafson. Mynd Kalmar

Undirgrundin á føroyskar hendur:

Enn langt á mál

Felags føroysk-danska undirgrundarnevndin hevði fund í Havn í vikuni. Hetta var 6. fundurin, síðani landsstýrið og danska forsætismálaráðið í mai 1991 samdust um at seta nevndina.

Uppgávan hjá nevndini er at greiða og útgreina ein hóp av spurningum, sum hava samband við føroysku undirgrundina. Her er bæði talan um lögfrøðiligar, tekniskar og praktiskar spurningar.

Stórt og flækt mál

Hetta er eitt sera stórt

og flækt mál. Vit hava fingið ein hóp av tilfari til vega, men enn restar nógv í til tess at koma á mál sigur formaðurin í nevndini Halgír Winther Poulsen. Hini føroysku umboðini eru Árni Olafson, serkønur í føroyskum málum í danska uttanríkisráðnum og Hjallgrím Hilduberg, skrivstovustjóri í landsstýrinum.

Donsku umboðini í nevndini eru Jørgen Nørgaard frá orkumálaráðnum, sum er næstformaður í nevndini, Inger

Skytsgaard frá forsætismálaráðnum og síðani Bent Klinte, ríkisumboðsmaður.

Á føroyskar hendur

Tað er ein meiriluti í Føroya lögtingi, sum vil hava, at undirgrundin kemur á føroyskar hendur. Hetta ynskið hevði við sær, at Atli Dam, løgmaður og danski forsætisráðharrin, Poul Schlüter í 1988 samdust um at setast skuldi ein nevnd við serfrøðingum at fyrirleika tilfar til politisku myndugleikar-

nar í báðum londum, soleiðis at hesir hava nakað at arbeiða við, tá ein møguleg avgerð skal takast um framtíðar ognar- og avgerðarrættin til føroysku undirgrundina.

Tá nevndin er liðug við sitt arbeiði verður tilfarið latið myndugleikunum og so kemur tann víðari politiska viðgerðin av málinum. Tað skilt, at tað verður so neyvan í hesum árinum ella í næstu framtíð, at málið verður endaliga avgreitt.

jan

Latið peningagávu til Reyða Kross:

Hjálpir illa støddum familjum í Føroyum

Tað er ikki dagur, tá tað ikki eru boð eftir Reyða Krossi, og tí skal nógvur peningur til, skal hjálp veitast øllum teimum, sum ureingja hjálpi.

Felagsskapurin Reyði Krossur finst um allan heim og eisini í Føroyum. Í hesum døgum fer fram húsainnsavning í Danmark. Reyði Krossur í Føroyum hevur fingið áheitan um at gera tað sama, men nevndin í fel-

agsskapinum heldur ikki, at hetta er rætta lóta at fara undir húsainnsavnan í Føroyum og hevur tí avgjørt heldur at koma við eini áheitan til tey, sum hava umstøður til tess, sjálvboðin at lata eina gávu til arbeiði.

Formaður í Reyða Krossi er Marner Simonsen, lækni. Hann sigur, at teir hava ikki nóg goðar royndir av húsainnsavning og fara tí heldur

at koma við hesi beinleiðis áheitan á fólk, virki oo, um at lata gávu - sjálvsagt eftir førirum. Hetta er lættasti og biligasti máttin. Úreiðslurnar í sambandi við húsainnsavningina í fjor eitt nú við prenting av postgriokiort.

Marner Simonsen sigur, at Reyði Krossur hevur postgriokiort og eitur konto í øllum peningastovnum í landinum.

Hann visir á, at tørvurin á hjálp bæði úti sum heima er stórur. Tað verður lagdur stórur dentur á at hjálpa her heima, tí mong hava hjálp fyr neyðini sigur hann.

Reyði Krossur í Føroyum roynir at hjálpa illa støddum familjum og fólk, sum hava verið fyr vanlukkutíðum.

jan

Krigstryggingin - síðsta útkall:

Knút ger eina seinastu roynd

Føroysk lobbyisma á Christiansborg

Danska fólkatingið fer í næstum undir 2. og avgerandi viðgerðina av uppskoti um, at dansk krigstrygging frá 2. heimsbardaga eisini skal fevna um føroyingar. Tað var herfyri, at fólkatingið samtykti at seta av 22 mió. kr. á figgarlógini atlaðar siglandi føroyingum frá 2. heimsbardaga sum endurgjald fyr "tort og svic".

Fyri at hetta kann fáa gildi hevur danski lög-málaráðharrin gjørt eitt broytingaruppskot til verandi lóg, sum bara fevnir um danir. Partur av hesum broytingaruppskoti avmarkar møguleikarnar hjá føroyingum at fáa endurgjald og tí hava teir báðir føroysku fólkatingismennirnir sett fram eitt mótuppskot - í teirri vón - at fólkatingið við 2. viðgerð fer at samtykkja tað sum tað endaliga broytingaruppskotið.

Tað hevur longu verið gjørt eitt rættliga stórt arbeiði frá føroyskari síðu at sannføra dansku stjórnina um, at lógin um krigsendurgjald

sjálvandi eisini eigur at fevna um føroyingar. Ein av teimum, sum hevur arbeiðið nógv við málinum, er Knút Nolsøe í Havn. Og hann hevur nú sum eina seinastu roynd sent flokkunum á fólkatingi eitt bræv, har hann heitir á teir at samtykkja mótuppskoti hjá Jákup Lindenskov og Óla Breckmann.

-Ein kann kalla tað lobbyarbeiði ella okkurt annað. Eg siggi hetta í hvussu er sum eina seinastu roynd at fáa málið avgreitt, soleiðis at teir føroyingar, sum vissuliga hava uppiborið at fáa krigsendurgjald, fáa tað sigur Knút Nolsøe, sum heldur, at uppskotið frá stjórnini er ikki nóg gott, tí tað ger ov nógvur avmarkingar. Í hesum sambandi hevur Knút Nolsøe sent flokkunum á fólkatingi eina frágreiðing um nakrar stórskadar frá krignum.

-Nú vóni eg bert, at teir taka hetta og mótuppskotið til eftirtektar sigur Knút.

jan

Vedr.: Lov om ændring af lov om erstatning til besættelses-offre.

Undertegnede, der har været forkæmper for, at færøske krigssælgere kan få erstatning for tort og svie if. lov nr. 473 af 1. oktober 1945 om erstatning til besættelsesoffre ved senere ændringer, anholder hermed venligst om partiets støtte ved at stemme JA for, at det af de færøske folketingsmedlemers O. Breckmann og J. Lindenskov stillede modforslag til statsminister Aase W. Andersen's ændringsforslag nr. L 271 af 22. april 1992 til ovenfor nævnte lov.

Som bekendt, så ligger begge forslagene nu i tingets sociale udvalg, og vil blive forelagt tinget til 2. behandling om kort tid.

Modforslaget fra færøsk side går kort og godt ud på, at der ikke gives forstel på rigets borgere, således at de besættelsesgrupper af færøske søfolk, der var udsatte med skibe, der dengang var registrerede i Fara Aet og gjorde sin store indsats under transporterne af krigsfangerne sammen med de allierede på Nordatlanten under 2. verdenskrig, ikke bliver efterlignet stillet overfor loven end andre færøske kolleger, der udsatte samme arbejde, men med skibe der var registrerede i et andet allieret land.

Forskellet nævnt ovenfor fremskommer af, at statsministeren med sit ændringsforslag stiller betingelser om ermering og landing af lading før en enkelt søjlerperiode kan tale med i en særlig sejt tid på mindst 6 måneder.

Det skulle være uvenligt at redde yderligere om denne sag, men når nu tingsklasset for sagsbehandling er ved at løbe tørt, så tillader jeg mig at vedlægge en af mange lignende søfangeringsrapporter, der skal bruges som et forbehold for de færøske søkribsbesættelser blev udsat for krigs-årene 1939 - 1945, og hvorledes de - som så mange andre - fik afbrudt deres sejlads under kampens hede.

Besættelsen på S/T "KRABERG", der havde gennemsejlet ca. 2000 sømål i krigsfangene og levede over en periode på ca. 20 døgn, som alle allieret hav med adskillige sømål, er at alle er enige med mig om, at skibets besætning har sig tilbage i sikker hjemlig havn, og hvis de i hele taget klarer at overleve.

Det skal være mit håb, at ingen af folketingsmedlemmerne vil være medvirkende til at straffe disse og andre færøske søkribsbesættelser ved at frastage dem overfor nævnte lov om at de af de allierede allierede i krigens første år og på gr af et særligt brev søknet lige før de nåede allieret havn med ladingen.

Venlig hilsen

Brævið, sum Knút Nolsøe hevur sent flokkunum á fólkatingi.